

Skånes hembygdsförbund

Verksamhetsberättelse 2022

SKÅNES HEMBYGDSFÖRBUND

Verksamhetsberättelse 2022

Skånes hembygdsförbund
Porfyrvägen 19
224 78 Lund
Telefon: 046-15 80 70 | 0708-42 12 31 (ordförande)
E-post: info@skaneshembygdsforbund.se
www.hembygd.se/skane

Innehåll

Grunder för verksamheten	5
Organisation	7
Arbetsgrupper	10
Representation och medlemskap	11
Våra medlemmar	13
Kulturpriser och nomineringar	16
Bibliotek och arkiv	19
Fastigheter	20
Verksamhet	23
Referensgrupper och nätverk	27
Samarbeten	29
Utvecklingsarbete och folkbildning	32
Utställningar	36
Föredrag, presentationer och mässor	37
Kurser, temadagar och publik verksamhet	38
Kommunikation	42
Press	45
Fortbildning och deltagande i konferenser	46
Förtjänsttecken 2022	48
Medlemsföreningar 2022 – kommunvis	50

Avsiktsförklaring

Medlemsnytta och medlemsinflytande står i fokus för Skånes hembygdsförbund. Med flexibilitet och öppenhet för bred samverkan och med många och olika samverkansparter skapar vi goda förutsättningar för att stärka hembygdsrörelsens roll i samhället. Genom goda exempel utvecklas föreningarnas och förbundets insatser. Ett mål är att dela kunskap i frågor rörande kulturarvet och skapa möten mellan generationer för ömsesidigt lärande.

Grunder för verksamheten

Vårt uppdrag

Skånes hembygdsförbund är en ideell förening och regional huvudorganisation för föreningar som arbetar med kulturarv och lokal historia i Skåne, både i städer och på landsbygd. Förbundet svarar för förmedling av kontakter, information, rådgivning och samordning gentemot medlemsföreningarna och fungerar som informationskanal både i och utanför den egna organisationen. Förbundet är partipolitiskt och religiöst obundet och har verksamhet i hela länet.

Förbundet är en regional aktör som genom bred samverkan bidrar till folkbildning, ökad kunskap om natur- och kulturarv och verksamhet för barn och unga. I samarbeten med föreningar, organisationer, myndigheter, kommuner, universitet, museer, arkiv, studieförbund och skolor möts ideella och professionella i tematiska utvecklingsprojekt. Detta sker alltid i samarbete med medlemsföreningarna.

Utbyte av kunskap, perspektiv och erfarenheter är en grundläggande del i förbundets verksamhet där nationella och regionala perspektiv möter lokala. Att synliggöra medlemsföreningarna och deras kunskap är det främsta uppdraget. Det görs bl.a. genom samverkan och satsningar på digital tillgänglighet, t.ex. filmer och föredrag på Youtube, applikationen Shuttle, Hembygdsportalen, Utforska platsen, medlemsutskick, Facebook och Instagram.

Skånes hembygdsförbunds verksamhet präglas av bredden i medlemsföreningarna. Det innebär många och skiftande arbetsuppgifter för att bevara, levandegöra, utveckla och synliggöra hembygdsrörelsens arbete med lokalt kulturarv. Att göra det tillgängligt,

känt och angeläget för många är en viktig uppgift. Med kurser, temadagar, möten och utvecklingsprojekt inspirerar och stöttar förbundet föreningarna i deras verksamhet och tillsammans prövas nya vägar för kulturarvsverksamhet. Samtal om begrepp som hembygd, kulturmiljö, natur- och kulturarv förs med ambitionen att involvera fler. Ett begrepp som diskuteras är kulturarv för överlevnad, dvs hur traderad kunskap kan delas och återanvändas idag med syfte att hushålla med resurser.

De senaste årens fokus på förändringar i landskapet, sambanden mellan natur och kultur och ett hållbart samhälle har inneburit en viktig utveckling och komplettering till arbetet med museisamlingar, arkiv och berättelser om materiell och immateriell kultur.

Enligt § 2 i stadgarna är

Skånes hembygdsförbunds ändamål:

- att främja och stödja kultur-, natur- och hembygdsvård
- att vara en del av det levande samhället och dess förändringar
- att verka för samordning av alla i Skåne verksamma ideella krafter för bevarande av kulturarvet
- att bistå den skånska hembygdsrörelsens olika sammanslutningar i deras arbete, såsom information, utbildning, rådgivning, samordning, opinionsbildning m.m.
- att förvalta arkiv, bibliotek, föremål och kulturvårdsobjekt, som tillhör förbundet eller som överlämnats i dess vård
- att förvalta kulturfonder samt i fall, då så stadgas i fonden, utdela därmed avsedda kulturpriser.

» **Verksamheterna ska bidra till kulturnämndens målsättning att invånare i Skåne ska ha möjlighet att ta del av kulturlivet på lika villkor. Kulturen ska vara livskraftig i alla delar av Skåne. Alla invånare i Skåne ska ha möjlighet att ta del av och uttrycka sig genom kultur, oavsett könsidentitet eller könsuttryck, etnisk och kulturell tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsförmåga, sexuell läggning, ålder, socio-ekonomiska förutsättningar eller bostadsort.**»

- Ur Regional kulturplan för Skåne 2021-2024

Villkor för verksamhetstöd från Region Skåne. Skånes hembygdsförbund ska under 2022:

- arbeta med att utveckla hembygdsrörelsen genom samverkan och kunskapsutbyte mellan medlemsföreningar och kommuner
- aktivt samverka i nätverket Kulturmiljö Skåne för att nå de nationella kulturmiljömålen
- stödja och utveckla kulturpedagogik i medlemsföreningarnas verksamhet med fokus på barn och unga i Skåne
- aktivt driva utvecklingsarbete tillsammans med kulturarvsaktörer, kommuner och andra samhällsområden för att bidra till att Skåne har ett brett och varierat kulturutbud med en mångfald av berättelser.

Organisation

Förbundsstämma

Förbundsstämman är Skånes hembygdsförbunds högsta beslutande organ. Vid stämman har varje ansluten förening eller motsvarande sammanslutning ett ombud och därutöver ytterligare ett för varje påbörjat hundratal medlemmar, dock högst sammanlagt fem. Stämman utser styrelseledamöter (fyra ordinarie, fyra ersättare) och valberedning med mandattid på två år samt en revisor med suppleant för en tid på ett år. Stämman väljer även ordförande och vice ordförande för en tid av ett år.

Årsstämma hölls på förbundets gård Björkhagen söndagen den 22 maj. På stämman närvarade totalt 35 personer, varav 20 ombud från lika många föreningar.

Styrelse

I styrelsen ingår dels representanter valda av stämman, dels representanter valda av Region Skåne. Region Skåne utser tre ordinarie ledamöter med ersättare samt en revisor med revisorssuppleant. Mandatperiod för regionens ledamöter är för en tid av fyra år.

Styrelsens ideella engagemang, kompetens och kontakter är av stort värde för förbundet och verksamheten. Ledamöterna bidrar till att stärka och bredda förbundets nätverk, driva skånsk hembygdsrörelses frågor samt göra förbundet och rörelsen mer kända både lokalt, regionalt och nationellt. De deltar i förbundets arbete och möten, i arbetsgrupper, utvecklingsprojekt, kurser och arrangemang samt i lokala föreningsaktiviteter. Deras kompetens används i både sakfrågor och verksamhet.

Förbundets ledamöter representerar Skånes hembygdsförbund i olika sammanhang och deltar i konferenser och strategiska möten med Länsstyrelsen Skåne, organisationer, kommuner, samarbetsparter och Sveriges hembygdsförbund.

En betydande insats görs även av förbundets ledamöter genom medverkan i aktiviteter på förbundets gård Ballingstorp, fornlämningen Biskopskällaren och donationen Björkhagen.

Totalt har styrelsen lagt ned 3 833 timmar ideella timmar under 2022, varav 868 i Björkhagen, Gessie.

Styrelsen efter stämman 2022:

Valda av Skånes hembygdsförbund

Ordförande

Sven Jensén, Broby, omval 2022–2023

Vice ordförande

Thord Kristiansson, Munka Ljungby, omval 2022–2023

Ordinarie

Inggerd Hagelin, Västra Forestad, 2021–2023

Gun Larsson, Broby, 2021–2023

Johan Brinck, Ängelholm, 2021–2023

Ingmar Melin, Kristianstad, omval 2022–2024

Suppleanter

Lennart Eskilsson, Hässleholm, omval 2022–2024

Margareta Fries, Sjöbo, 2021–2023

Inggerd Christiansson, Arlöv, omval 2022–2024

Camilla Kristensson, Skurup, omval 2022–2024

Valda av Region Skåne 2019–2022

Ordinarie

Kristina Backe, Trolleholm Smedtorp

Peter J Olsson, Malmö

Dan-Peter Nilsson, Ystad

Suppleanter

Cornelia Björklund-Röjner, Limhamn

Lisbeth Lindell, Helsingborg

Charlotte Ramel-Andersson, Sjöbo

Regionmuseet Skåne

Vik. museichef Henrik Borg (museichef fr.o.m. 1 december 2022)

Sekreterare (kanslichef)

Pia Sander t.o.m. 25 maj, därefter har sekreterarskapet alternerat inom styrelsen.

Under 2022 har styrelsen haft två digitala (varav det ena var det konstituerande) samt sex fysiska sammanträden. Den 29 april deltog personal samt styrelse i ett diskussionsforum på gården Björkhagen och den 9 december träffades personal och styrelse för en gemensam lunch.

Valberedning

Ordförande väljs av stämman. Fem ordinarie ledamöter och två suppleanter, geografiskt fördelade över Skåne, nomineras av kretsarna och väljs på stämman. Mandatperioden är två år.

Ordförande

Monica Nilsson, (omval) Gärds härads

hembygdsförening 2022–24

Ordinarie

Camilla Kristensson, (omval) Gärdslövs byalag

2022–24

Kitty Olofsson, (omval) OK Origo i Össjö 2022–24

Bengt-Åke Andersson, Hammarlunda mölleförening, omval 2021–23

Bo Larsson, Föreningen Övraby mölla, omval 2021–23

Håkan Månsson, Sösdala fornminnes- och hembygdsförening, omval 2021–23

Suppleanter

Vakanta.

Under 2022 har valberedningen haft ett sammanträde på Arkivcentrum Syd i Lund.

Revisorer

Valda av Skånes hembygdsförbund

Ordinarie Filip Lundberg, BDO (omval) 2022–23

Ersättare Rebecka Iderup, BDO (omval) 2022–23

Valda av Region Skåne

Ordinarie Inger Åbonde, Region Skåne, 2019–22

Ersättare Gustavo Garcia, Arlöv, 2019–22

Två möten, varav ett revisionsmöte, har hållits. Där deltog revisorer, förbundets ordförande, styrelseledamot som utsetts att förvalta Lengertz kulturprisfond (Lennart Eskilsson), kanslichef och ekonomihandläggare från kansliet. Förvaltningsutskottet och styrelsen får löpande resultatrapporter och balansräkning och följer upp dessa.

Kansli och personal

Kansliet ligger vid Arkivcentrum Syd i Lund, där förbundet hyr lokaler av Region Skåne. Förbundet har även ett tjänsterum i Regionmuseet Skånes lokaler i Kristianstad.

Personal under 2022

Pia Sander, kanslichef 100 % (sjukskriven juni-sep) åter på 25 % från september

Maria Casagrande, hembygdskonsulent 100 % tom juli

Frej Haar Bidstrup hembygdskonsulent/kulturpedagog

75 % tom aug, därefter 100 %

Ida Kroon, hembygdskonsulent/kulturpedagog, 45 % tom maj, från augusti 100 %

Carina Johansson, ekonomihandläggare 50 %

Gunnel Pernryd, kontorsassistent 50 % tom oktober, från nov ersatt av Åsa Andersson 75 %

Charlotte Kjaer, ekonomiassistent för Lengertz och

donationen Björkhagen, timanställd via Veteranpoolen

Ulf Broholm, arbetsledare 50 % under oktober, timanställd via Veterankraft

Joakim Holmqvist, administration och bibliotek 50 %

Under året har Amanda Johansson varit timanställd som kansliassistent.

Förbundet välkomnar praktikanter från både högskola och universitet, men har inte haft möjlighet att ta emot några under 2022.

Kulturarvsdagen på Ballingstorp med tema Hållbart kulturarv. Foto: Ida Kroon.

Utskott och arbetsgrupper

Förvaltningsutskott

Utskottet bereder ärenden till styrelsen gällande t.ex. ekonomi, personal, förvaltning och medlemsansökningar. Efter konstituerande styrelsemöte 2022 ingick följande: Johan Brinck (ordförande), Cornelia Björklund-Röjner (v. ordförande), Sven Jensén, Lennart Eskilsson och Pia Sander. Förvaltningsutskottet har under året sammanträtt 8 gånger.

Arbetsgrupp/verkställande utskott, Björkhagen

En av styrelsen utsedd arbetsgrupp har träffats fyra gånger under våren. I maj omvandlades denna till ett

verkställande utskott som har träffats fyra gånger. Årets arbete redovisas under rubriken *Fastigheter*. Utskottet består av Cornelia Björklund-Röjner, Sven Jensén, Thord Kristiansson, Gun Larsson, Ingmar Melin och Dan-Peter Nilsson.

Kulturprisgruppen

Arbetsgruppen består av Kristina Backe, Bengt Berglund, Madeleine Brandin, Johan Brinck, Ingela Jacobsson och Pia Sander. Lengertz-pristagare utses av styrelsen efter förslag från arbetsgruppen. Kulturprisgruppen har haft fyra planeringsmöten, en pressvisning samt arrangerat en utställning om pristagarna och William Lengertz på Regionmuseet Skåne i Kris-

tianstad 15 oktober–13 november 2022. Kulturprisgruppen ansvarar även för nominering till riksförbundets utmärkelse *Årets hembygdsbok*.

Verksamhetsplan 2023

Arbetsgruppen bestod av Sven Jensén och Johan Brinck i samråd med kansliet.

Digital medlemsbok

Den digitala medlemsboken *Starka kvinnor ur den skånska historien* kom ut 11 maj 2022. Den finns att läsa på förbundets hemsida. Arbetsgruppen består av Johan Brinck, Ingegerd Christiansson, Sven Jensén och Thord Kristiansson. En ny digital medlemsbok har påbörjats med fokus på självhushållning. Utkommer under våren 2023.

Styr- och policydokument

Följande dokument har tillkommit eller reviderats under 2022:

- Verksamhetsplan 2022, *fastställd av stämman 2022*

Förbundet redovisar årligen sitt miljöarbete till Region Skånes s.k. miljöbevis. En miljöpolicy finns vad gäller t.ex. transporter, resor, avfall, inköp och digitala möten. Så långt möjligt förläggs kurser och sammankomster på platser dit allmänna kommunikationsmedel når. Även digitala möten och kurser har reducerat resandet.

Finansiering

Skånes hembygdsförbunds verksamhet har främst bedrivits med verksamhetsstöd från Region Skåne (2 702 000 kr), medlemsavgifter (323 640 kr), projektbidrag (se nedan), administrativ ersättning Lengertz kulturprisfond (42 143 kr) och Gessie (45 053 kr), nyttjandeavtal Ballingstorp (7 000 kr) samt bokförsäljning (2 202 kr).

Ett projektbidrag på 194 559 kr från bl.a. Region Skåne och Vinnova har möjliggjort projekten Kulturarv som besöksmål, Digital innovation och På varje plats (kulturarvspedagogik). Det senare har Kulturrådet tilldelat projektmedel. Från Länsstyrelsen har erhållits 225 140 kr avseende Ballingstorp för byggnadsunderhåll, publika arrangemang, markskötsel och projekt Ängaliv (ängsslåtter, seminarier och kurser). I övrigt hänvisas till förvaltningsberättelsen med balans- och resultaträkningar.

Representation och medlemskap

Sveriges hembygdsförbund (SHF)

Skånes hembygdsförbund är ett av 26 regionala hembygdsförbund. Flera medlemsföreningar har deltagit i webbseminarier arrangerade av riksorganisationen t.ex. Hembygdsportalen, Utforska platsen, föreningsutveckling och förnygringsarbete riktat mot barn och unga. Sven Jensén är ledamot i SHF:s styrelse. Ingegerd Christiansson sitter i riksförbundets valberedning.

Lokalhistoriska rådet (SHF)

Nominerar till Årets hembygdsbok samt arrangerar en konferens hos den vinnande föreningen. Sven Jensén ingick i rådet.

Ordförandeträffar (SHF)

SHF arrangerade två digitala träffar. Sven Jensén deltog.

Höstmöte (SHF)

Höstmötet hölls 25-26.11 i Stockholm och handlade om Sveriges hembygdsförbunds kommande verksamhetsinriktning. Från Skånes hembygdsförbund deltog Margareta Fries och Sven Jensén.

Konsulentträffar (SHF)

Riksförbundet sammankallar ungefär varannan månad de regionala förbundens hembygdskonsulenter till digitala konsulentträffar. Syftet är att informera om pågående verksamhet och möjlighet att byta tankar och erfarenheter. Hembygdskonsulenter Ida Kroon, Frej Haar Bidstrup, Maria Casagrande och Pia Sander deltog.

Riksstämman (SHF)

Riksstämman hölls 3-5.6 i Nyköping. Ombud för Skånes hembygdsförbund var Johan Brinck, Sven Jensén och Thord Kristiansson.

Stiftelsen Regionmuseet Skåne

Skånes hembygdsförbund är en av tre medstiftare och har tre ordinarie ledamöter i museets styrelse, Sven Jensén, Ingegerd Hagelin, Kristina Backe samt två suppleanter, Gun Larsson och Thord Kristiansson. En suppleantplats är vakant.

Hembygdsförbundets revisor i styrelsen: Monica Nilsson med Lars-Olof Tjärnvall som suppleant. Sven Jensén är ledamot i styrelsens arbetsutskott samt i styrelsen för det av Regionmuseet grundade bolaget Sydsvensk arkeologi AB.

Arkivcentrum Syd (ACS)

På ACS finns följande verksamheter: Riksarkivet i Lund, Lunds universitet, Universitetsarkivet, Biologiska museet, Folklivsarkivet, Regionarkivet i Skåne län, Lunds stadsarkiv, Skånes Arkivförbund, Skånes hembygdsförbund, Polismyndigheten, Institutet för språk och folkminnen, Skånes Släktforskarförbund samt DIS Syd – Datorhjälp i släktforskningen för Skåne, Blekinge och södra Halland.

Kanslichef Pia Sander deltar i ACS-rådet som samlar chefer och motsvarande från samtliga arkiv och organisationer. Representant från kansliet deltar i husmöten för hyresgäster i byggnaden Gaste 1. Kansliets skyddsombud, Frej Haar Bidstrup, deltar i skyddsronder. Hembygdskonsulent Maria Casagrande deltog i UV-gruppen som ägnar sig åt den utåtriktade verksamheten på Arkivcentrum Syd.

Historiska museet vid Lunds universitet

Kanslichef Pia Sander ingår sedan hösten 2019 som ledamot i museets styrelse. Syftet är att stärka samarbeten mellan förbundet, medlemsföreningarna och museet.

SNOK – Sydsvenska natur- och kulturgårdar

Sven Jensén är kassör. Förbundets gård Ballingstorp ingår även i nätverket.

Skånes hembygdsförbund är medlem i följande organisationer:

- Fremia, arbetsgivarorganisation för ideella organisationer
- Ideell Kulturallians Skåne
- Nätverket idéburen sektor
- Skånes Arkivförbund
- Sveriges hembygdsförbund
- SNOK – sydsvenska natur- och kulturgårdar

Våra medlemmar

Under 2022 hade Skånes hembygdsförbund 107 medlemsföreningar samt 25 stödjande medlemmar. En förteckning över föreningarna finns sist i verksamhetsberättelsen.

I slutet av 2022 hade medlemsföreningarna 31 675 medlemmar. Trots pandemin har medlemstappet varit marginellt (-85), nya medlemmar har tillkommit och ett ökat ”hemestrände” har lockat nya besökare och medlemmar.

Föreningarna bedriver sin verksamhet på ett par hundra platser i länet, ofta i anslutning till kulturhistoriska byggnader, museer och andra lokala mötesplatser. En del föreningar har valt att inte äga byggnader och verkar inom sitt geografiska område med kulturarrangemang och socialt arbete.

Föreningarna spelar en betydande roll för det lokala kulturlivet. Under ett år bjuder de in allmänheten till hundratals arrangemang, utställningar, vandringar, visningar för skolklasser och föredrag. De ger ut ett trettiotal årsböcker och lokalhistoriska skrifter och tidsskrifter. Det finns ett stort engagemang i frågor rörande lokal utveckling och natur- och kulturmiljöer.

Föreningarna dokumenterar, förmedlar och delar kulturarv och människors berättelser om samtiden, det som blir morgondagens kulturarv. Immateriellt kulturarv är en del av föreningarnas berättelser om platser och en växande del av deras verksamhet. För att öka den egna och allmänhetens tillgång till musei- och arkivsamlingar ägnar sig flera föreningar åt registrering och digitalisering av arkiv och föremål. Detta blir tillgängligt genom Utforska platsen som är en rikstäckande webbplats för lokalhistoria och drivs av Sveriges

hembygdsförbund. Föreningarna satsar också på ökad marknadsföring genom hemsidor, sociala medier, medlemstidningar, turistfoldrar och breddade samarbeten. Skånes hembygdsförbund stöttar och driver projekt där berättande, delaktighet och att involvera fler i kulturarv är målet. Förbundets personal och styrelse besöker även föreningar som vill veta mer om medlemskap.

Nya medlemsföreningar 2022

Baskemölla hembygdsförening

Kulturhuset i Östra Sallerup

Skytts härads hembygdsförening

Vid förfrågningar om medlemskap erbjuder Skånes hembygdsförbund ett möte med kanslichef, ordförande och föreningens blivande kontaktperson i förbundsstyrelsen.

Medlemsavgift

Medlemsavgiften i Skånes hembygdsförbund och Sveriges hembygdsförbund är 23 kr/medlem, där 10 kr går till det regionala förbundet och 13 kr till det nationella.

Föreningar betalar för maximalt 1 000 medlemmar. Medlemsavgiften för 2022 var oförändrad.

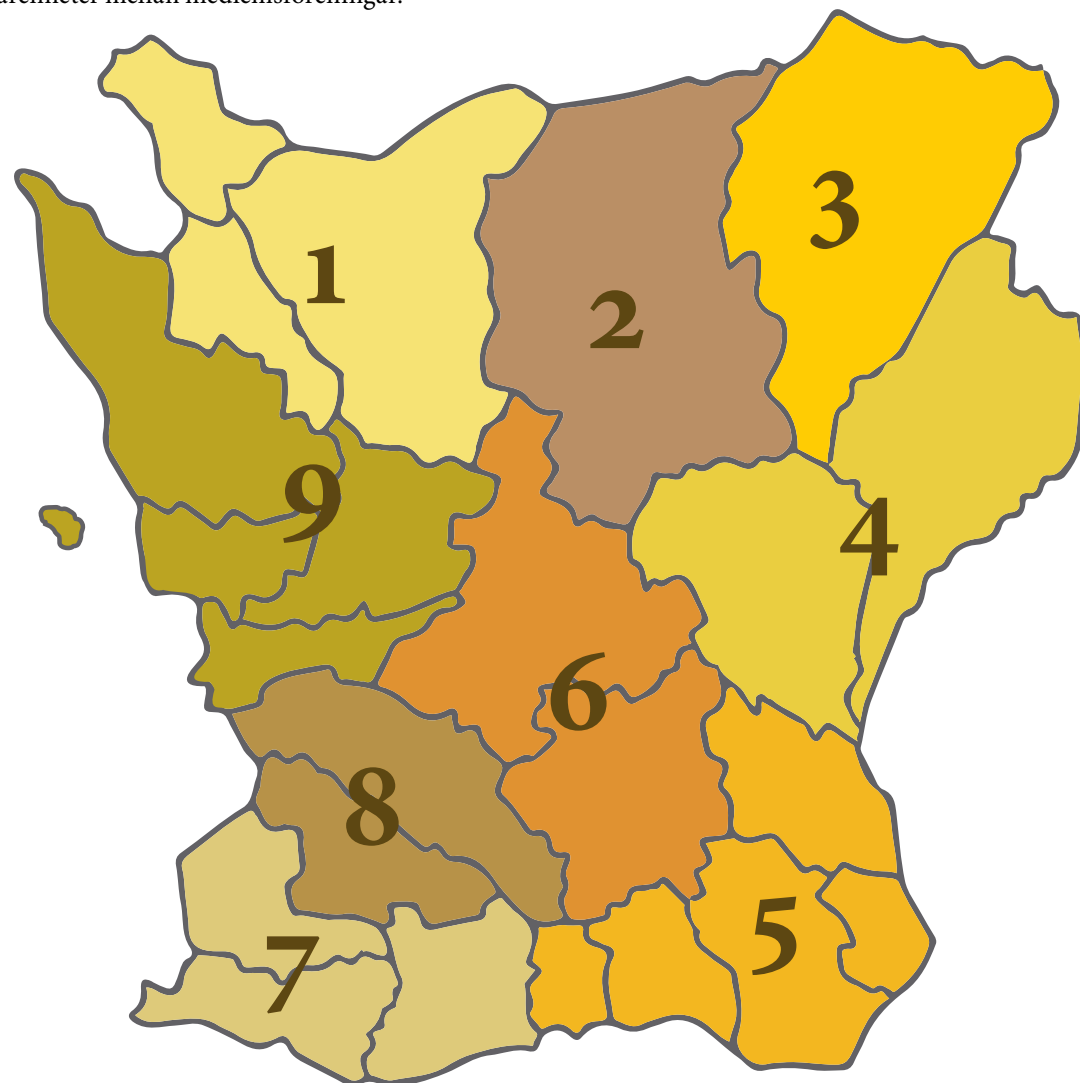
Lägsta avgift för medlemsföreningar: 1 000 kr/år.

Medlemsavgiften för stiftelser: 2000 kr/år.

Stödjande medlem (enskild person): 250 kr/år.

Kretsar

Medlemsföreningarna delas in i nio kretsar. På grund av pandemin kunde de tidigare kretsvisa mötena inte genomföras, utan ersattes av digitala träffar. Dessa kunde hållas oberoende av kretstillhörighet. Först under 2022 kunde fysiska möten försiktigt återupptas. Mötenas primära funktion är utbyte av information, idéer och erfarenheter mellan medlemsföreningar.

Krets 1 – Bjäre, Norra och Södra Åsbo härader

Bjäre härads hembygdsförening
Föreningen Hyllstofta ryggåsstuga
Hovs hembygdsförening
Klippans hembygdsförening
Kvidinge sockens hembygdsförening
Munka Ljungby – Tässjö
hembygdsförening
OK Origo i Össjö
Perstorps hembygdsförening
Riseberga-Färingtofta hembygdsförening
Spannarpsortens hembygdsförening
Värsjö byalag
Åstorps hembygdsförening
Ängelholms hembygdsförening
Ängelholmsbygdens lokalhistoriska
förening
Örkellunga hembygdsförening
Östra Ljungby och Källna socknars
hembygdsförening

Krets 2 – Västra Göinge härad

Hästveda hembygdsförening
Matteröds hembygdsförening
Röke sockengille
Sösdala hembygds- och
fornminnesförening
Vinslövs hembygdsförening
Wittsjö hembygdsförening
Västra Göinge hembygdsförening
Västra Torups hembygdsförening

Krets 3 – Östra Göinge härad

Glimåkra hembygdsförening
Göinge hembygdsförening
Göinge slättersällskap
Hjärsås hembygdsförening
Knislinge hembygdsförening
Loshults hembygdsförening
Museiföreningen Krutbrukets Vänner
Norra Strö hembygdsförening
Osby hembygdsförening
Sibbhults hembygdsförening
Sliperiet Gylsboda
Visseltofta hembygdsförening
Örkeneds hembygdsförening

Krets 4 – Albo, Gärds och Villands härader

Byträffen Edenryd-Krogstorp-Åby
Everöds sockenförening
Blåherremöllas Vänner
Föreningen Örsnäs hembygdsgård
Gärds härads hembygdsförening
Ivetofta hembygdsförening
Näsums hembygds- och
fornminnesförening
Oppmanna-Vånga hembygdsförening
S:ta Annas gille i Åhus
Villands härads hembygdsförening
Önnestadsortens hembygdsförening

Krets 5 – Ljunits Herrestads, Ingelstads och Järrestads härader

Albo härads hembygdsförening
Baskemölla hembygdsförening
Föreningen Bengtemölla gårds vänner
Föreningen för fornnminnes- och hembygds-
dsvård i sydöstra Skåne
Föreningen Tomelilla byagård
Föreningen Övraby mölla
Ljunits och Herrestads hembygdsförening
Othinslunda hembygdsförening
Södra Ingelstads härads
hembygdsförening

Krets 6 – Frosta och Färs härader (samt föreningar verksamma i hela Skåne)

Eslöfs museiförening
Frosta härads hembygdsförening
Färs härads hembygdsförening
Föreningen Höörs mölla
Föreningen Jöns Henrikssons minne
Föreningen Skånska möllor
Hammarlunda mölleförening
Kulturhuset i Östra Sallerup
Osbyholms byförening
Stiftelsen Harlösa byahus
Stiftelsen Harlösa donationshus
Södra Ringsjöortens bygdeförening

Krets 7 – Oxie, Skytts och Vemmenhögs härader

Falsterbonäsets museiförening
Föreningen Svedala-Barabygden
Gårdslövs byalag
Kulturgruppen Anderslöv och bygden
Limhamns museiförening
Norra Grönby mölleförening
Oxie härads hembygdsförening
Sirmiones skeppslag
Skytts härads hembygdsförening
Stora Hammars mölleförening
Vemmenhögs härads fornminnes- och
hembygdsförening

Krets 8 – Bara och Torna härader

Bara härads hembygdsförening
Hembygdsföreningen i Lomma kommun
Lomma museiförening
Kulturkvadranten i Dalby
Sandbybygdens hembygdsförening
Skånska lantbruksmuseet i Alnarp, ideell
förening
Staffanstorps hembygdsförening
Torna härads hembygdsförening
Vallkärra-Torns hembygdsförening

Krets 9 – Luggude, Onsjö, Rönnebergs och Harjagers härader

Billesholmstraktens hembygdsförening
Borstahusens museiförening
Fjälåstorp-Stubbarps byaförening
Fleninge släkt- och bygdeförening
Föreningen Viking Foundation
Harjagers härads fornminnes- och
hembygdsförening
Hvens hembygdsförening
Kullens hembygdsförening
Möllerikeföreningen
Onsjö härads hembygdsförening
Rönnebergs härads hembygdsförening
Röstånga turist- och hembygdsförening
Skromberga Akademi
Stenestadsortens hembygdsförening
Stiftelsen Gamlegård i Billinge
Stiftelsen Jöns Jons-gården i Kattarp
Södra Luggude härads hembygdsförening
Wällufsbygdens hembygdsförening

Kulturpriser och nomineringar

Lengertz kulturpriser

William Lengertz (1891–1962), författare och antikvariatinnehavare, har gett namn åt de två kulturpriser som förbundet delar ut i enlighet med en testamenterisk donation. Pristagarna utses av styrelsen efter förslag från kulturprisarbetsgruppen. En av styrelsen utsedd ledamot (under 2022 Lennart Eskilsson) övervakar handeln med värdepapper i Lengertz kulturprisfond, vars aktieportfölj hanteras av Sparbanken Skåne.

Boken delades ut som medlemsbok till Skånes hembygdsförbunds medlemsföreningar. Årets pristagare presenterades i en utställning på Regionmuseet Skåne i Kristianstad 15 oktober-13 november 2022.

Kulturpristagare 2022

Konst

Lisa D Manner, Lund, målari.

Litteratur

Per Gustavsson, Bjärnum, boken *Skånesägner* (Carlsson Bokförlag).

Pristagarna Lisa D Manner och Per Gustavsson.
Foto: Ingela jacobsson och Johan Brinck.

Årets hembygdsbok

Skånes hembygdsförbunds kulturprisgrupp nominerar till Sveriges hembygdsförbunds utmärkelse "Årets hembygdsbok". 2022 nominerade gruppen "Sliperiet Gylsboda, Konst och Kulturcentrum". Priset gick till Östra Blekinge hembygdsförening med ett verk skrivet av professor Björn Berglund. Sven Jensén deltog i riksorganisationens arbetsgrupp som gör den slutliga nomineringen.

Årets industriminne

Utmärkelse instiftad av Svenska industriminnesföreningen. Nominering görs av en arbetsgrupp utsedd av Skånes hembygdsförbund. Priset 2022 gick till underklädesproducenten Abecita of Sweden AB i Borås, en bransch som spelade en viktig roll i det moderna Sveriges framväxt efter andra världskriget.

Skånes naturvårdspris

En av styrelsen utsedd arbetsgrupp nominerar till Länsstyrelsens pris. 2022 gick priset till Andreas Niklasson, Hjärsås, för att han genom ett aktivt betesarbete lyckats restaurera äldre och igenväxta fuktängar utmed Axeltorpsån. Priset utdelades av landshövding Anneli Hulthén vid en ceremoni i Skärалid.

”Andreas Niklasson har verkligen gjort en handgriplig insats för att öka den biologiska mångfalden. Genom ett outtröttligt arbete med sin highland cattle- och angusbesättning har skapat goda möjligheter för att den tidigare så speciella faunan med vadarfåglar, gökblomster och smörbollar kan etablera sig på nytt.”

- Ingela Lundqvist, chef för naturvårdsenheten på Länsstyrelsen Skåne.

Årets hembygdsförening

En av styrelsen utsedd arbetsgrupp nominerar till Sveriges hembygdsförbunds utmärkelse "Årets hembygdsförening". Södra Ringsjöortens bygdeförening nominerades av SH till utmärkelsen och fick den!

”Södra Ringsjöortens Bygdeförening levandegör historien med fötterna stadigt i nutiden och blicken mot framtiden. Hembygdens historia presenteras med en mångfald av akti-viteter som guidade turer både på land och till sjöss och föreläsningar om lokala mattraditioner. Södra Ringsjöortens Bygdeförening är med sin kreativitet och sitt nytänkande en förebild och värdig vinnare av utmärkelsen Årets hembygdsförening.”

- Sveriges hembygdsförbund

Bibliotek och arkiv

Skånes hembygdsförbunds bibliotek och småtrycksarkiv är beläget på Arkivcentrum Syd (ACS) och sköts av förbundets administrativa personal, som svarar på förfrågningar från forskare, föreningar och allmänheten. Besökande forskare kan beställa fram litteratur via ACS:s forskarsal.

Biblioteks-, torp- och artikelregister finns även tillhandahållna som sökbara pdf-filer på förbundets hemsida. Trycksaker om förbundets bibliotek, artikelregister och småtrycksarkiv finns bland annat i forskarsalen på ACS och delas ut vid arrangemang.

Referensbibliotek

Skånes hembygdsförbunds referensbibliotek består av ca 7 000 titlar, drygt 120 hyllmeter, och finns i ett magasin på Arkivcentrum Syd (ACS). Biblioteket omfattar böcker om Skåne, Blekinge, Halland, Kronobergs län, Kalmar län, Öland, Jönköpings län och Danmark. Den topografiska avdelningen för Skåne innehåller i huvudsak medlemsföreningarnas årsskrifter och tillväxten sker främst genom deras publikationer, ca 40 titlar varje år.

I förbundets bibliotek ingår även Olof Cappelins boksamling som donerades till Skånes hembygdsförbund på 1940-talet. Böckerna har registrerats i ett Excel-dokument av Hans Wilson, Billesholmstraktens hembygdsförening. Samlingen utgörs av 1 377 titlar.

Småtrycksarkiv

På förbundets kansli finns en samling tidningsklipp och småtryck från medlemsföreningarna. Det kan t.ex. vara foldrar, program och medlemsblad. Materialet är sorterat föreningsvis.

Artikelregistret ÅSA – Årsböcker, Skrifter, Artiklar

I ett artikelregister läggs medlemsföreningarnas årsböcker in och sorteras efter författarens namn, ort och ämnesområde. Under året har arbetet legat nere pga. av brist på personal. Vid årsskiftet bestod registret av 27 747 artiklar.

Torpregistret

Förbundet upprättade 2019 ett register över torpinventeringar som genomförts av medlemsföreningar. Tanken är att torpregistret ska hänvisa intresserade vidare till föreningarnas material och kunskap. Registret innehåller information om vilka föreningar som gjort inventeringar, i vilka geografiska områden samt ifall materialet finns publicerat någonstans. För att underlätta intresserade att hitta till inventeringarna, finns torpregistret på förbundets hemsida. I nuläget finns torpinventeringar från 16 föreningar i registret.

Ämbetsarkiv

Skånes hembygdsförbunds ämbetsarkiv består av handlingar från 1928 fram till idag. Det förvaras på Riksarkivet på Arkivcentrum Syd i Lund.

Gull Rydström och Claes Nordfeldt vid pristutdelningen av Årets hembygdsförening i Nyköping. Foto: Michael Johansson.

Fastigheter

Ballingstorp

Byggnadsminnet består av Ballingstorpsgården med den intilliggande gården Per Ols och ligger utanför Hanaskog. Varje dag året runt rör sig besökare i Ballingstorp: De vandrar längs natur- och kulturstigen, skådar fåglar vid Gummestorpssjön och fikar i det gröna. Trädgårdsmöbler finns uppställda året runt och vissa av byggnaderna står öppna för besökare.

Syftet med byggnadsminnet är att det ska vara en inspiration och kunskapskälla för medlemsföreningarna i hur man bevarar och använder en natur- och kulturhistorisk plats för publika och pedagogiska ändamål. Lärande och att dela kunskap är ett fokus för verksamheten på gården. Årligen arrangeras en slätterdag där allmänheten kan lära sig att hantera lie och räfsa samt får en introduktion till ängens betydelse för den biologiska mångfalden. Förbundets personal, några

styrelseledamöter och lokala intresserade hjälps åt att inleda säsongen på Ballingstorp med en städdag i maj. Varje år den andra helgen i september deltar förbundet i Kulturarvsdagen med visningar och aktiviteter i byn.

Makarna Britt-Marie och Tore Letin, Hanaskog, är värdpar och står för kontinuerlig tillsyn av gården och skötsel av rabatter. De öppnar boningslängan för besökare och hjälper till vid arrangemang. Sven Jensén håller i kontakter rörande markskötseln samt avtal med Hanaskogs gods angående användning av gårdarna vid jakt. Tack vare ett avtal med biodlare finns bisamhällen på platsen vilket bidrar till den biologiska mångfalden. På ett avstämningsmöte rörande byggnadernas underhåll träffas årligen förbundet, hantverkare, antikvarie och värdparet Letin.

Biodlare Anders Jansson i Ballingstorp. Foto: Ida Kroon.

Förbundet söker årligen medel från länsstyrelsen för byggnadsvård, publik verksamhet och information samt för markskötsel. Eftersom Ballingstorp är ett byggnadsminne erhålls 90 % av kostnaderna för underhållet av byggnaderna. Underhåll görs enligt en vård- och underhållsplan som upprättats av Kulturen i Lund 2015. Knadriks Kulturbbygg AB anlitas för underhållsarbetet. Markerna och trädgården sköts i enlighet med skötselplaner utformade av Länsstyrelsen respektive Regionmuseet Skåne. För markskötseln anlitas Lars Winkvist.

Under 2022 omvandlades Ballingstorps vägsamfällighet till Ballingstorps vägsamfällighetsförening. Detta skedde under ledning av f.d. lantmätaren Mats Jansson. SH har en styrelseplats i vägföreningen.

Biskopskällaren på Ivö

Biskopskällaren är en fornlämning belägen på Ivö. Den är en rest av en medeltida byggnad där ärkebiskop Anders Sunesen levde på 1220-talet. Biskopskällaren är öppen för allmänheten året runt.

Inga arrangemang eller aktiviteter skedde på platsen under 2022. Förbundet eftersträvar att visningar och tillsyn av Biskopskällaren i framtiden kan skötas av lokala representanter. Under 2022 har Sven Jensén och Johan Nilsson i Vinslövs hembygdsförening samarbetat kring tillsynen av Biskopskällaren.

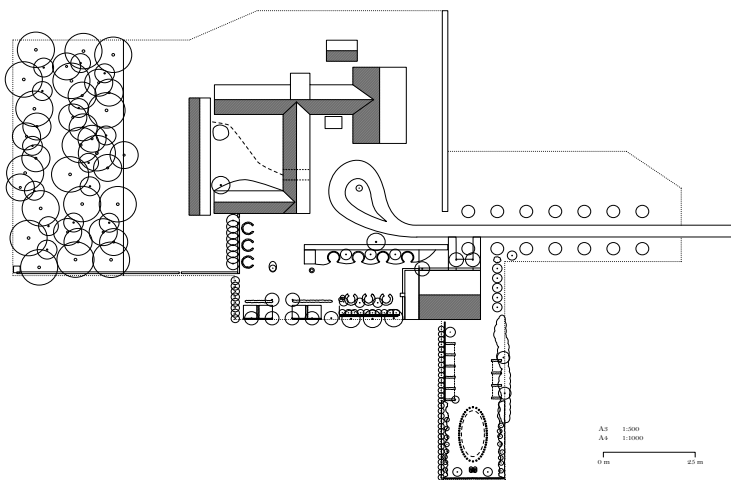
Interiör Ballingstorpsgården. Foto: Ida Kroon.

Donationen Björkhagen, Gessie 9:2

Skånes hembygdsförbund tog under 2020 emot donationen Björkhagen (Gessie 9:2), en fyrlängad gård med tillhörande 24 hektar mark. Fastigheten testamentarades av Harald och Gulli Larsson, vars önskan och villkor rörande donationen är mycket detaljerade. Gården ska varaktigt förvaltas som en självständig förmögenhet. Donationen omfattar även värdepapper och aktier, vilket var en förutsättning för förbundet att ta emot donationen. Den ingår i förbundets resultaträkning.

En av styrelsen utsedd arbetsgrupp har träffats fyra gånger under våren. I maj omvandlades denna till ett verkställande utskott som har träffats fyra gånger.

I fastigheten ingår, förutom den fyrlängade gården, ett flertal ekonomibyggnader i form av stall och maskin-hall, en cafébyggnad (även kallad *Paviljongen*) samt flera stora trädgårdar. Marken arrenderas ut till granngården som ägs och drivs av Johan Callmer.

Donationens verkställande utskott (VU) har tillsammans med Hembygdsföreningen i Lomma kommun och Oxie Härads hembygdsförening utfört ett omfattande röjningsarbete i och kring hela fastigheten under året. Den omfattande renoveringen av bostadslängan är slutförd. Paviljongen har upprustats som möteslokal, bredband är etablerat i hela fastigheten och wifi är installerat.

Gårdsarkivet har inventerats av Gun Larsson inför dess slutgiltiga förvaring i förbundets ämbetsarkiv.

Kansliet har arrangerat möten med olika aktörer för att diskutera samverkan på gården kring arrangemang och kurser. Möten har hållits med Vellinge kommun, Söderslotts slöjdförening och Skånes hemslöjdsförbund samt en arrangör av stickcaféer.

Nilas Lett, masterstudent på Alnarp, har på ideell basis gjort en planritning över vegetationen i trädgården samt för arbetsgruppen pekat ut särskilt bevarandevärda växter och delar av trädgården.

Förbundsstämma hölls i Björkhagen den 22.5 och en utställning om gårdens historia premiärvisades.

Den planerade våtmarken grävdes färdigt i december 2022. Den totala våtmarksytan är 3 ha och själva vattenytan är 1 ha med största vattendjup på 1 m. Arbetet är utfört i samarbete med Länsstyrelsen och Skånes vattenråd. Utvecklingen av våtmarken kommer följas noggrant både vad gäller djur och växtarter som etablerar sig samt hur våtmarken balanserar översvämningar och klarar av torrperioder. Arbetet leds av Sven Jensen.

Planritning över vegetationen i Björkhagen.
Illustration: Nilas Lett.

Verksamhet

Coronapandemins påverkan

Pandemin har medfört att en del av verksamheten har genomförts digitalt och fysiska möten har ersatts av digitala. Föreningarnas kunskap om digital mötesteknik har stärkts och nya mötesvanor har växt fram och inte minst har resandet minskat. Erbjudanden om digitala arrangemang, t ex kulturavsluncher, har nått en delvis ny publik.

Året i siffror

76 av Skånes hembygdsförbunds 107 medlemsföreningar deltog i Sveriges hembygdsförbunds undersökning gällande hembygdsrörelsens verksamhet 2022.

Sammantaget mötte föreningarna i Skåne ca 106 500 besökare vid 1 464 evenemang.

I år ställdes frågan hur mycket bidrag föreningarna fått under året. Den totala summan för de 76 föreningar som besvarade enkäten är 12 988 995 kronor.

109 aktiviteter
särskilt riktade till
barn och unga
(5 951 besökare)

96 037
arbetade timmar

106 500
besökare

1 464
evenemang

76 föreningar
= 12 988 995 kr

Innovationspriser 2022

De utlysta belöningarna finansierades av ett överskott på 10 000 kr i Skånes hembygdsförbunds årsresultat 2021. Av tio sökande föreningar valdes fem vinnare ut. Kriterierna för priset var att föreningen skulle visa på olika slag av utveckling, som även kan inspirera andra, exempelvis arbeta med föryngring i verksamheten, förena natur och kultur i föreningens arbete, agera på samhällsutveckling som är till skada för kulturarvet. Vardera pristagare erhöll 2000 kr. Priset delades ut till:

Baskemölla hembygdsförening, för sitt arbete med att vårda såväl naturen som kulturarvet.

Riseberga Färingtofta hembygdsförening, med sitt spännande projekt för att samverka med ungdomar som kör Epa-traktorer;

Spannarpsortens hembygdsförening, som föryngrar sig, använder digital teknik på ett innovativt sätt, och engagerar medlemmar utanför styrelsen på flera sätt;

Borstahusens museiförening, som ordnar många aktiviteter för barn och unga, utvecklar kulturarvet som besöksmål, engagerar medlemmar både som berättare och i praktiskt arbete, och väver ihop naturen och kulturarvet med organiserade vandringar;

Vemmenhögs härads fornminnes- och hembygdsförening, som arbetar med teater för barn, skapar kontakter med unga studenter för forskning och arbete, och knyter yngre akademiker till styrelsen.

Kretsmöten 2022

- 5.4 Albo härads hembygdsförening
17 personer från 5 föreningar
- 21.4 Ivetofta hembygdsförening
11 personer från 3 föreningar
- 26.4 Stiftelsen Gamlegård i Billinge
9 personer från 5 föreningar
- 28.4 Borstahusens museiförening
12 personer från 5 föreningar
- 6.10 Värslö byalag
13 personer från 4 föreningar
- 25.10 Digitalt
19 personer från 12 föreningar

Ordförandeträffar

Medlemsföreningarna bjöds under 2022 in till sju ordförandeträffar för att utbyta idéer och erfarenheter. Fem av mötena hölls digitalt. Dagordningen sattes tillsammans av deltagarna. Sven Jensén var samordnare.

Kretsmöten

Under 2022 genomfördes fem fysiska kretsmöten, samt ett digitalt, gemensamma för samtliga kretsar. Sammanlagt deltog 72 personer från 41 föreningar i årets kretsmöten.

På kretsmötena står alltid några frågor i fokus. Vid vårmötena diskuterades partipolitisk och religiös obundenhet inom hembygdsrörelsen, vad pandemiåren inneburit för föreningsverksamheten och hur man värvar och behåller medlemmar. Under hösten diskuterades främst vad Skånes hembygdsförbund betyder och är för föreningarna samt idéer om hur förbundet skulle kunna utvecklas tillsammans med föreningarna.

Ordförandeträffar 2022

- 12.3 Göinge hembygdsförening, Broby 10 föreningar
- 15.3 Digitalt 15 föreningar
- 17.3 Digitalt 8 föreningar
- 24.3 Digitalt 8 föreningar
- 15.11 Digitalt 11 föreningar
- 19.11 Villands härads hembygdsförening, Kjugekull 23 föreningar
- 22.11 Digitalt 17 föreningar

Korgmuseet i Lönsboda. Foto: Frej Haar

Referensgrupper och nätverk

Förbundets kansli och styrelse deltar i referensgrupper och nätverk i syfte att öka kunskap, kvalitet och kompetens samt säkerställa kunskapsförmedling till föreningarna. Nedan följer ett urval av dessa.

KPN – Kulturpedagogiska nätverket

Nätverket består av nästan 70 regionala, kommunala och fristående kulturpedagoger verksamma i Skåne. Fokus är erfarenhetsutbyte, stöd och stimulans. Deltagande institutioner turas om att anordna verksamhetsdagar en gång om året. Ida Kroon och Frej Haar Bidsrup deltar i nätverket.

Uppsökarna

Nätverket består av pedagoger från flera skånska kulturarvsinstitutioner. Tillsammans anordnar man fortbildningar för lärare i landskapet och bistår varandra i det pedagogiska arbetet. Övriga i nätverket är Malmö museer, Regionmuseet Skåne, Glimmingehus, Österlens museum, Fredriksdals museer och trädgårdar, Uppåkra Arkeologiska Centrum, Hovdala slott, Österlens museum och Trelleborgs museer. Nätverket har träffats en gång under 2022. Ida Kroon är med i nätverket.

ABM Skåne

Ett nätverk för regionala arkiv, bibliotek, museer och kulturarvsförbund i Skåne kring ABM-relaterade frågor. I nätverket deltar Malmö Museer, Kulturen, Regionmuseet, Lunds universitetsbibliotek, Malmö stadsarkiv, Malmö stadsbibliotek, Riksarkivet i Lund, Institutionen för kulturvetenskaper vid Lunds universitet, Skånes arkivförbund och Skånes hembygdsförbund. Nätverkets syfte är att fördjupa samarbete och kunskapsuppbyggnad genom gemensamma fortbildningar, utbyte av erfarenheter, kontakter och information. Pia Sander deltar för hembygdsförbundet.

Under 2022 har fyra möten hållits. Ett seminarium om digitalisering av film och foto arrangerades på Arkivcentrum Syd 25/10 för institutionernas och organisationernas personal.

Kulturarvsmöten Region Skåne

Region Skånes kulturförvaltning inbjuder chefer för regionala kulturarvsinstitutioner- och organisationer till tematiska möten med erfarenhetsutbyte. Under året har det handlat om kommunikation, tillgänglighet, förmedling och samarbete. Från förbundet deltar Pia Sander och Frej Haar Bidstrup.

DOSS – dokumentation av samtida Sverige

Ett forum för fortbildning för bland annat etnologer, samlingsansvariga och arkivarier, också inom den ideella sektorn. Maria Casagrande var med i nätverket.

Samlingsnätverket

Ett nätverk för konservatorer och samlingsansvariga på de skånska museerna som diskuterar aktuella frågor och praktiska lösningar i relation till föremålssamlingar. Maria Casagrande var med i nätverket.

Nätverket för katastrofberedskap och restvärdesräddning

Ett nätverk för samlingsansvariga på de skånska museerna. Maria Casagrande var med i nätverket för att säkerställa kunskapsutjämning till medlemsföreningarna.

Kulturmiljö Skåne

Medverkande är Region Skåne, Länsstyrelsen i Skåne län, Riksarkivet, Skånes hembygdsförbund, Kulturhistoriska föreningen för södra Sverige (Kulturen), Malmö Museer, Regionmuseet Skåne och Helsingborgs museer. Syftet med nätverket är att utveckla det gemensamma kulturmiljöarbetet i Skåne, öka kunskapen om och förståelsen för kulturmiljöfrågornas betydelse för samhällsutvecklingen samt driva utvecklingsarbete i ett nära samarbete med bl.a. kommuner och lokala intressegrupper. Bevarande av begravningsplatser är en aktuell fråga i nätverket.

Planering och genomförande av konferensen, ”Transformation o % rivning”, under H 22 i Helsingborg 2022, samt ett fältseminarium 11/5 i Stockamöllan om bevarande av kulturmiljöer. Vård för mötet var Möllerikeföreningen. Pia Sander deltar.

Regional samrådsgrupp för kyrkoantikvariska frågor i Lunds stift

Syftet är att bevara, använda och utveckla det kyrkliga kulturarvet i Lunds stift. Detta sker genom utbyte av kunskap och erfarenheter kring användning av kyrkligt kulturarv, utveckling av kunskap i bevarandefrågor och kyrkomiljöernas betydelse för lokalsamhället. I nätverket ingår företrädare för Lunds stift, Länsstyrelsen i Skåne och Blekinge, Blekinge museum, Kulturen i Lund, Regionmuseet Skåne, Helsingborgsmuseer, Malmö Museer och hembygdsförbunden i Skåne och Blekinge. Nätverket träffas fyra gånger/år. Pia Sander deltar.

SNOK – Sydsvenska natur- och kulturgårdar

En förening som samlar ett urval unika gårdar i Skåne och Blekinge varav flera är byggnadsminnen. Årsmöte hölls i Ire, Blekinge. Sven Jensén deltar.

Länsstyrelsens samrådsgrupp för naturvårdsfrågor

Länsstyrelsen kallar två möten per år för dialog och samverkan i naturvård. Sven Jensén deltar.

Skånsk landskapsdag

Samarrangemang mellan Region Skåne, Högskolan Kristianstad, skånska kommuner, Skånes hembygdsförbund m fl. Årets resa gick till Norrvikens trädgårdar och temat var lokal matproduktion. Ingrid Thuresson, ordförande i Bjäre härads hembygdsförening, höll ett föredrag om kulturgrödor och besöksmål. Sven Jensén deltog i planering och genomförande.

Samarbeten

Skånes hembygdsförbund har ett brett regionalt och nationellt nätverk och samarbetar regelbundet med andra aktörer, inte minst de 107 medlemsföreningarna. Förbundet samarbetar med museer, kommuner, arkiv, myndigheter, universitet, centrubildningar, intresseorganisationer, andra hembygdsförbund och ideella organisationer. Här ges några exempel på samarbeten som skett under året.

Arkivcentrum Syd

På ACS arrangeras *Onsdagscaféer* då allmänheten bjuds in till föredrag och fika. Minst ett sådant föredrag per termin har anknytning till hembygdsrörelsen och det lokala kulturarvet. Under Arkivens dag medverkade SH med ett informationsbord.

Skånes Arkivförbund

Skånes hembygdsförbunds kansli och förbundens chefstjänstepersoner har regelbundna möten om samordning och samarbeten i arkiv- och kulturarvsfrågor. Så har även förbundens arkiv- respektive kulturpedagoger som samordnar sina regionala insatser, under året inte minst inom ramen för projektet *På varje plats*.

Centrum för dramatik

Förbundet har under flera år samverkat med Centrum för dramatik kring frågor om hur man kan skapa starka, angelägna berättelser anpassade till målgrupp och media.

Skånes Orienteringsförbund

Friluftsprjektet *Hittaut Skåne* syftar till att stimulera fler att röra sig ute i landskapet och drivs av Skånes Orienteringsförbund. För hembygdsförbundets del handlar det om att skapa mervärde genom att koppla hembygdsrörelsens kunskaper och berättelser till

platserna. I *Hittaut Skåne* ingår Skånes Orienteringsförbund (projektägare), Skånes hembygdsförbund, Naturskyddsföreningen Skåne, Hittaut Kristianstad, Hittaut Hässleholm, Region Skåne samt Länsstyrelsen Skåne.

Styrgruppen och arbetsgruppen har haft möten en gång vardera, Ida Kroon har deltagit.

Projekt Ängaliv

I projekt *Ängaliv* samordnas kurser, seminarier, fagning och slätterdagar i ett samarbete mellan Glimåkra hembygdsförening, Göinge hembygdsförening, Örnäs kulturresevat, Regionmuseet Skåne och Göinge slättersällskap.

Tourism in Skåne

Samverkan i utvecklingsprojekt kring medlemsföreningarnas besöksmål.

Historiska museet vid Lunds universitet

Ett samarbete med museet finns med temadagar, arkeologiklubbar samt uppsökande verksamhet till medlemsföreningar för rådgivning om arkeologiska samlingar och förmedling av dessa.

Form/Design Center Malmö

Skånes hembygdsförbund har samarbetat med dem inom ramen för Kulturmiljö Skåne och planeringen av konferensen *Transformation* som genomfördes under H22 (stadsmässa i Helsingborg).

Föreningen LARM

Samarbete med föreningen LARM (Living Art Reflecting Mankind) inom det treåriga projektet Låt barnen ta plats på begravningsplatsen. I projektet vill LARM utveckla en metod genom vilken barn och unga får upptäcka och lära sig mer om begravningsplatser och bergavningstraditioner.

Hembygdsförbundets roll är att sprida information om projektet till medlemsföreningar, förmedla lokal kunskap och kontakter samt delta i möten och workshops.

Sveriges hembygdsförbund

Riksförbundet har i första hand satsat på kunskaps- och erfarenhetsutbyte mellan medlemmar, främst genom digitala seminarier. Andra fokus är *Så blir vi yngre* och projektet *Kulturarvet som besöksmål*.

Samarbetet med riksorganisationen ger skånsk hembygdsrörelse tillgång till kunskap och kontaktnät över hela landet. Genom *Utforska platsen* har samtliga medlemsföreningar möjlighet att via kartfunktioner på hemsidan tillgängliggöra arkivmaterial knutet till lokalhistoria och kulturmiljöer.

Samarbetsparter under 2022

Skånes hembygdsförbunds 107 medlemsföreningar	Lunds universitet, Institutionen för kulturvetenskaper, ABM-programmet
Arkivcentrum Syd	Länsstyrelsen Skåne
Centrum för dramatik Syd	Malmö universitet, Historiska studier, Institutionen för samhälle, kultur och identitet
Do-Fi	Naturskyddsföreningen Skåne
Folkets hus och parker	Nätverket idéburen sektor
Folklivsarkivet med Skånes musiksamlingar, Lunds universitet	Region Skånes kulturförvaltning
Form/Designcenter Malmö	Regionmuseet Skåne
Kristianstad kommun (<i>Hittaut</i>)	Riksarkivet
Eslövs kommun (<i>Hittaut</i>)	Skånes Arkivförbund
Höörs kommun (<i>På varje plats</i>)	Skånes Orienteringsförbund
Osby kommun (<i>På varje plats</i>)	Skånes släktforskarförbund
Skurups kommun (<i>På varje plats</i>)	SNOK - nätverket för sydsvenska natur- och kulturgårdar
Hembygdsförbund i hela landet	Stiftelsen Skånska landskap
Historiska museet, Lunds universitet	Sveriges hembygdsförbund
Högskolan Kristianstad, Landskapsvetarprogrammet	Trelleborgs museer
IKA- Ideell kulturallians	Tourism in Skåne
Kulturmiljö Skåne: regionala museer, Länsstyrelsen Skåne	Universitetsbiblioteket Lund
Lunds stift (inom Regionala samrådsgruppen för kyrkoantikvariska frågor)	Örnans kulturresevat

Utvecklingsarbete och folkbildning

Kunskap om kultur- och naturarv efterfrågas i allt större utsträckning och kan framhållas inte minst i relation till frågor om hållbar utveckling. För Skånes hembygdsförbund är det viktigt att i olika sammanhang understryka hembygdsrörelsens ingående kunskap inom en rad olika områden. Medlemsföreningarnas stora kunskaper kommer också till uttryck genom deras arkiv, samlingar och omfattande bokutgivning.

En stor del av förbundets verksamhet består av utvecklingsarbete, ofta i form av projekt.

Deltagande i regionala nätverk som ABM Skåne och Kulturmiljö Skåne bidrar till att etablera och utveckla utbytet mellan regionala organisationer, kulturarvsinstitutioner, Länsstyrelsen Skåne och hembygdsrörelsen.

Kulturarvslunch

Vår digitala samtalsserie som är öppen för alla. Utifrån ett givet tema samtalar personer från hembygdsrörelsen och andra med samma passion under 30 minuter. Den som lyssnar har sedan själv möjlighet att delta i samtalet, genom att dela med sig av sin egen kunskap eller ställa frågor till panelen. Teman för 2022 års kulturarvsluncher var Mat, Byggnadsvård, Smide, Köks- och nyttoväxter, Torp och Hemsömmerskor.

Arkeologiklubbar

Arkeologiklubben är en chans för intresserade barn att på sin fritid utforska forntiden i närmiljön tillsammans med en lokal förening genom att titta på fornlämningar i landskapet och utföra praktiska moment. Förbundet tillhandahåller pedagogiskt material både för utdelning och till låns för arkeologiklubbarna. Under 2022 genomfördes ingen arkeologiklubb.

På varje plats

På varje plats – kulturpedagogik för barn och unga i Skåne är ett 3-årigt pedagogiskt samarbetsprojekt mellan Skånes hembygdsförbund, Skånes Arkivförbund, Trelleborgs museer och Regionmuseet Skåne med syfte att i samverkan med skolor och lokala kulturaktörer ta fram material som kan användas i elevernas närmiljö. En av utgångspunkterna för projektet är den europeiska landskapskonventionen. Det finansieras med stöd av Statens Kulturråd och Region Skånes kulturnämnd.

Under det tredje året har flera skolbesök/aktivetsdagar genomförts inom de tre kommunerna Höör, Osby och Skurup, hos de skolor där arbetet initierats under projektets två tidigare år. Fokus under år 3 har också varit att utvärdera de pedagogiska upplägg och metoder som har tagits fram och testats under år 1 och 2 samt paketera pedagogiska program/upplägg för spridning till fler skolor i fler kommuner.

Medverkande hembygdsföreningar i projektet är Osby hembygdsförening, Tjörnarps sockengille, Norra Rörums sockengille, Höörs Mölla, Wemmenhög's härads fornminnes- och hembygdsförening.

Hittaut

Hittaut är ett friluftspjekt som varje år lockar bortåt 100 000 personer över hela Sverige att leta s.k. checkpoints med hjälp av karta och kompass och/eller en app. Bakom konceptet står Svenska Orienteringsförbundet tillsammans med regionala orienteringsförbund och arrangerande lokala orienteringsklubbar.

2022 deltog 11 hembygdsföreningar i Hittaut Skåne. Utöver de 11 medlemsföreningar som deltagit i Hittaut Skåne har ytterligare sex föreningar deltagit i de lokala Hittaut-projekten Hittaut Eslöv och Hittaut Kristianstad.

Under hösten genomfördes en fysisk träff som uppstart för Hittaut Skåne 2023.

Kulturarv som besöksmål

För utveckling av medlemsföreningarnas besöksmål har Skånes hembygdsförbund fått ett finansiellt stöd från Region Skåne. I samarbete med Tourism in Skåne har förbundet planerat en fortsättning på seminarieriet som genomfördes 2021.

Låt barnen ta plats på begravningsplatsen

Samarbetsprojekt med föreningen LARM (Living Art Reflecting Mankind) om metodutveckling kring begravningsplatser och begravningstraditioner för barn och unga.

Hembygdsförbundets roll är att sprida information om projektet till medlemsföreningar, förmedla lokal kunskap och kontakter samt delta i möten och workshops.

Berättelseutveckling i hembygdsrörelsen

Tillsammans med föreningarna utforskar och utvecklar Skånes hembygdsförbund nya innovativa sätt att framföra berättelser på. Syftet är att nå fler målgrupper och en större publik.

En fokusgrupp genomfördes i Ballingstorp i april med både nya och gamla deltagare från 2021 års fokusgrupper. Det var en god mix av vuxna och barn som deltog. Denna gång fokuserades arbetet på skyltning och vilka historier deltagarna vill höra eller läsa om Ballingstorp.

I oktober arrangerade förbundet tillsammans Centrum för dramatik och Sveriges hembygdsförbund en inspirationsdag om berättande. Under dagen fick de 40 deltagarna tips och idéer i hur man skriver manus, utvecklar karaktärer, berättarteknik och hur man når ut med

sina berättelser. Osby hembygdsförening berättade om sin medverkan i projektet Kontext och hur processen från idé till färdig film gick till. Medverkade gjorde också manusförfattaren Jonas Myrdal och dramatikern Henrik Valentin.

Shuttle

Shuttle är en applikation för smartphones som möjliggör platsspecifikt berättande inom- och utomhus. Appen ägs av företaget Do-Fi, som också driver utvecklingsarbetet med stöd av Skånes hembygdsförbund. Medlemsföreningar kan i ett webbverktyg skapa egna rundvandringar eller audioguider, för att förmedla kunskap om eller upplevelser av spännande platser. Det är gratis för föreningar anslutna till Skånes hembygdsförbund att skapa två rundor till appen, medan förbundet betalar en årlig licens till Do-Fi.

Digital innovation till små aktörer

Do-Fi, företaget som förbundet samarbetar med kring appen Shuttle, har fått finansiering från Vinnova för projektet *Digital innovation till små aktörer inom kultur och besöksnäringen*. Skånes hembygdsförbund är samarbetspart. Under 2022 hölls tre workshops med de tre pilotföreningarna; Gärds härads hembygdsförening, Ängelholms hembygdsförening samt Tomelilla byagård, i samarbete med Hasse & Tage-museet och Tomelilla kommun. Föreningarna har under 2022 skapat interaktiva ”kiosker” som gör det möjligt att informera och berätta om platser på ett nytt sätt, inomhus och utomhus, under dygnets alla timmar. Arbetet är i linje med förbundets tidigare arbete om hur digital teknik kan förstärka upplevelsen av en plats och öka tillgängligheten till den.

Ann-Sofie Haraldsson och Eva Grip, Föreningen Jöns Henrikssons minne, under inspelning av adventskalender. Foto: Ida Kroon.

HembygdsHollywood

HembygdsHollywood är Skånes hembygdsförbunds satsning på film i hembygdsrörelsen. I samband med projektet *KONTEXT – att låta tingen tala* startade förbundet en YouTube-kanal. Denna används nu för att visa upp hembygdsrörelsens bredd och djup genom olika typer av filmer. Där finns filmer som medlemsföreningar producerat, föredrag på olika teman, filmer från våra byggnader och kulturmiljöer samt utbildningsfilmer i bl.a. film- och ljudredigering. Förbundet tillhandahåller ett omfattande utbildningsmaterial i hur man planerar för och genomför en filmproduktion samt utrustning för utlån.

Släktforskning

Släktforskarveckan i Skåne äger rum första veckan i juli och är ett arrangemang som drivs av Skånes Släktforskarförbund. Måndagen den 4 juli invigdes veckan med ett öppet arrangemang på Arkivcentrum Syd i Lund där de olika arkiven och förbunden deltog och visade vad de kan erbjuda släktforskare. Skånes hembygdsförbund deltog med ett informationsbord och gav tips om artikelregistret, torpregistret och biblioteket. Det blev många intressanta samtal om allt från tegelbruk till torp.

Så blir vi yngre

Sveriges hembygdsförbund började 2020 satsningen *Så blir vi yngre*, en nationell spridning av ett förnyingsprojekt inom hembygdsrörelsen. Konsulenterna har under 2022 haft kontakt med projektledare Kristina Ernehed om metodarbetets upplägg och planering.

Ängaliv

Ängaliv är ett projekt om ängsskötsel, ängens växter och deras betydelse för biologisk mångfald och för pollinerande insekter. Projektet drivs av Skånes hem-

bygdsförbund tillsammans med Göinge slättersällskap, Regionmuseet Skåne, Örnans kulturresevat, Glimåkra hembygdsförening och Göinge hembygdsförening och genomförs med stöd av Länsstyrelsen.

Skånes hembygdsförbund arbetar med seminarier och kurser men också med fältarbete såsom fagning, slåtter, restaurering av ängsmarker samt sådd och utplantering av växter. I projektet ingår ängar på gravgårdar samt ängar i städer och tätorter. Där samverkar förbundet med Länsstyrelsen, Regionmuseet i Skåne, Lunds universitet, hembygdsföreningar och kyrkogårdsförvaltningar.

Ett av målen är att projektet, inte minst miljön vid förbundets egen gård Ballingstorp, ska stimulera föreningar och privatpersoner att bli delaktiga i ängen, det gröna kulturarvet och det övergripande arbetet med biologisk mångfald.

Digital medlemsbok

Under året producerades den digitala medlemsboken *Starka kvinnor ur den skånska historien* som kom ut i maj. De flesta av artiklarna var hämtade ur olika årgångar av medlemsföreningarnas årsböcker.

Ett av syftena med den digitala boken är att visa på bredden och djupet i vad som publiceras av föreningarna runt om i Skåne. En ny digital medlemsbok har påbörjats med fokus på självhushållning. Utkommer under våren 2023.

Utställningar

Förbundet tillhandahåller och producerar då och då utställningar. Under året har vi haft följande utställningar. Vi erbjuder också vandringsutställningar som går att hyra, vilket gjorts av Naturum Stenshuvud.

Lengertz kulturpristagare 2022, 15 oktober – 13 november 2022, Regionmuseet Skåne i Kristianstad
Årets pristagare presenterades i en utställning på Regionmuseet Skåne i Kristianstad 15 oktober–13 november 2022. Lisa D. Manner deltog med måleri och Per Gustavsson berättade om sin bok *Skånesägner*. Prisutdelningarna förrättades av Madeleine Brandin (konstpriset) och Johan Brinck (litteraturpriset). Boken Skånesägner illustrerades med två hiskeliga exemplar av glosugor, vepor med utdrag ur några sägner, och en inspelad berättelse där besökaren kunde se och lyssna till Per Gustavsson när han berättar. Regionmuseet arrangerade utställningen med material som Kulturprisgruppen ordnat fram, och bidrog dessutom med några brattingsborgspenningar ur samlingarna.

Gården Björkhagens historia 22 maj – pågående
Utställningen visas i Paviljongen på gården och består av fem vepor som i bild och text berättar gårdens historia och särskilt om donatorernas, makarna Larssons, utveckling av gården från 1960-talet till 2018. De ställde om produktionen från kött till spannmål och självplockning samt anlade en innehållsrik och planmässigt varierad trädgård tänkt som besöksmål. För produktionen av utställningen svarar Pia Sander och Gun Larsson.

Hembygdsrörelsen talar om ting
Den nedladdningsbara utställningen som producerades inom ramen för projektet *KONTEXT – att låta tingen tala*, finns att hämta på Skåne hembygdsförbunds hemsida.

Vandringsutställning: Ängen till nytta och glädje
En vandringsutställning som handlar om ängen, dess betydelse för biologisk mångfald och hur man sköter den. Utställningen består av två vägghängda vepor. Den finns i fyra exemplar för utomhusbruk och fyra för inomhusbruk. Under 2022 var utställningen utlånad till Naturum Stenshuvud samt användes vid arrangemang inom projektet Ängaliv.

Vandringsutställning: Skånes landskap i förändring
En vandringsutställning om ett landskap i förändring. På 1950-talet dokumenterade Henning Weimarck, professor i botanik vid Lunds universitet, och hans son Gunnar, det skånska landskapet i bild. Bildsamlingen speglades sedan 60 år senare av fotografen Sven Persson som tagit nya bilder på platserna. Till bilderna sattes ord av Per Blomberg. Den består av tolv inramade bildpar och två introduktionstexter. Inga bokningsförfrågningar inkom under 2022.

Föredrag, presentationer och mässor

Skånes hembygdsförbunds styrelse och personal håller föredrag och medverkar i mässor och konferenser i syfte att lyfta fram hembygdsrörelsen som folkbildare och synliggöra den kunskapsproduktion som medlemsföreningarna förvaltar samt att kommunicera förbundets och medlemsföreningarnas roll som kulturaktörer.

Januari	
23	<i>Kvalificerad arbetspraktik.</i> Föreläsning masterstudenter etnologi, Lunds universitet Arkivcentrum Syd, Lund. Pia Sander
Mars	
3	Hur når vi ut med hembygdens berättelser Seminarium om berättande Digitalt. I samarbete med SHF. Frej Haar Bidstrup.
Juni	
9	Presentation Shuttle Stockholms läns hembygdsförbund. Digitalt. Maria Casagrande
Juli	
4	Skånes Släktforskarvecka – invigningsdagen på Arkivcentrum Syd, Lund. Informationsbord.

September	
19	<i>På varje plats – metod för att ge fler elever tillgång till kulturarv i sin närmiljö</i> Riksantikvarieämbetets <i>Kulturarv i skolan 2022</i> . Digitalt Frej Haar Bidstrup.

Oktober	
11	<i>Arbete i ideell sektor</i> Arbetsmarknadsdag LUX, Lunds universitet. Frej Haar Bidstrup.

November	
12	<i>Arkivens dag</i> Arkivcentrum Syd, Lund. Informationsbord. Margareta Fries och Ingegerd Christiansson.

14	<i>Hembygdsrörelsen och berättelsen om kulturarvet</i> Föreläsning ABM-studenter Frej Haar Bidstrup.
----	--

Kurser, temadagar och publik verksamhet

Skånes hembygdsförbund stöttar medlemsföreningarna i deras arbete att utveckla verksamheten genom att anordna kurser, temadagar och arrangemang. Många av förbundens arrangemang och temadagar är även öppna för allmänheten.

Förbundet bedriver uppsökande verksamhet och rådgivning genom besök hos medlemsföreningar.

Januari		bygdens lokalhistoriska förening
12	Sök- och idémöte för bidrag Digitalt Antal deltagare: 2	Antal deltagare: 7
27	Kulturarvslunch tema mat Digitalt Antal deltagare: 21	24 Kulturarvslunch tema byggnadsvård Digitalt Antal deltagare: 9

Februari		Mars
2	Digital innovation workshop 1 I samarbete med Do-Fi Digitalt Antal deltagare: 14	3 Seminarium Berättande - hur bygger man spännande berättelser runt sina föremål Digitalt. I samarbete med Sveriges hembygdsförbund. Antal deltagare: 23
16	Textil i hembygdsrörelsen Nätverksträff med föreläsning med Viktoria Stenkvist Digitalt Antal deltagare: 23	12 Ordförandeträff Broby hembygdspark Antal deltagare: 11
17	Guidekurs del 1 Digitalt Ängelholms hembygdsförening, Bjäre härads hembygdsförening, Ängelholms-	15 Ordförandeträff Digitalt. Antal deltagare: 16

17	Guidekurs del 2 Boarp, Bjäre härads hembygdsförening. Med Ängelholms hembygdsförening och Ängelholmsbygdens lokalhistoriska förening Antal deltagare: 7
17	Ordförandeträff Digitalt Antal deltagare: 8
21	Introduktion Shuttle Klippans hembygdsförening Antal deltagare: 4
24	Ordförandeträff Digitalt Antal deltagare: 8
26	Fagning, Ängaliv Hildings äng, Osby Antal deltagare: 10
27	Fagning, Ängaliv Månsas, Skärsnäs Antal deltagare: 5

29	Ängsseminarium, Ängaliv Sibbhult Antal deltagare: 10
29	Introduktion till ljud- och filmproduktion Oxie härads hembygdsförening Antal deltagare: 20
31	Kulturarvslunch tema smide Antal deltagare: 9
April	
2	Fagning, Ängaliv Ballingstorp Antal deltagare: 8
5	Arkeologiklubb introduktion Norra Strö hembygdsförening Antal deltagare: 5

5	Fagning, Ängaliv Lastar-Annas Stuga, Broby Med Göinge hembygdsförening Antal deltagare: 3
5	Kretsmöte Ravlunda skola. Albo härads hembygdsförening Antal deltagare: 17
6	Fagning, Ängaliv Broby hembygdspark Med Göinge hembygdsförening Antal deltagare: 3
9	Fokusgruppsdag Ballingstorp Antal deltagare: 17

21	Kretsmöte Tiansgården, Bromölla Ivetofta hembygdsförening Antal deltagare: 11
22	Kulturarv som besöksmål Exkursion med Tourism in Skåne till Sliperiet Gylsboda, Torsebro krutbruk och Korgmuseet i Lönsboda
26	Kretsmöte Billinge gamla skola Stiftelsen Gamlegård i Billinge Antal deltagare: 9
28	Kretsmöte Borstahusens museum Borstahusens museiförening Antal deltagare: 12

Maj	
2	Digital innovation workshop 2 Degeberga I samarbete med Do-Fi Antal deltagare: 6
4	Onsdagscafé med Conny Palmkvist, Sundets röda nejlikor. Arkivcentrum Syd, Lund Antal deltagare: 63
11	Ängsseminarium, Ängaliv Klippan Klippans hembygdsförening Antal deltagare: 19
15	Ängsseminarium, Ängaliv Västana, Näsrum Näsums hembygds- och fornminnesförening Antal deltagare: 18

22	Förbundsstämma Björkhagen, Gessie Antal deltagare: 50
Juni	
12	Slätterkurs, Ängaliv Klippans hembygdspark Klippans hembygdsförening Antal deltagare: 12
20	Guidekurs Jöns Henrikssons Minne
Juli	
2	Slätter, Ängaliv Tidemanstorp Wittsjö hembygdsförening Antal deltagare: 28
7	Hässjning, Ängaliv Månsas torp, Skärsnäs Antal deltagare: 13
10	Slätterkurs, Ängaliv Perstorp/Vittsjö Antal deltagare: 9
16	Slätter, Ängaliv Ravnarp, Visseltofta Antal deltagare: 25
23	Slätter, Ängaliv Ballingstorp Antal deltagare: 29
26	Slätter, Ängaliv Broby hembygdspark Göinge hembygdsförening Antal deltagare: 23
27	Slätter, Ängaliv Örnans Antal deltagare: 13

28	Slätter, Ängaliv Backstugan i Broby Antal deltagare: 33	September
30	Slätter, Ängaliv Sporrakulla Glimåkra hembygdsförening Antal deltagare: 31	5 Digital innovation workshop 3 Ängelholm I samarbete med Do-Fi Antal deltagare: 6
Augusti		9 Städdag Ballingstorp
13	Slätterkurs, Ängaliv Olinge, Knislinge Antal deltagare: 12	9 Guidning Landskapsvetarstudenter Ballingstorp Antal deltagare: 40
13	Slätterkurs, Ängaliv Örkelljunga Örkelljunga hembygds- förening, Naturskyddsföre- ningen Örkelljunga Antal deltagare: 12	11 Kulturarvsdagen tema hållbarhet Ballingstorp Antal deltagare: 29
18	Slätter, Ängaliv Andersängen Glimåkra Antal deltagare: 10	13 Inventering arkeologiska samlingar Valkärra-Torns Hembygds- förening I samarbete med HMLU
20	Slätter, Ängaliv Hildings äng, Kilen Antal deltagare: 14	22 Kulturarvslunch tema köks- och nyttoväxter Digitalt Antal deltagare: 14
21	Slätterkurs, Ängaliv Västanå, Näsum Näsums hembygds- och fornminnesförening Antal deltagare: 16	Oktober
9	Slätterkurs, Ängaliv Broby hembygds- och Antal deltagare: 12	6 Kretsmöte Värsjö medborgarhus Värsjö byalag Antal deltagare: 13
		12 Inspirationsdag om berättande för hembygdsföreningar Hässleholm, i samarbete med Henrik Valentin, Centrum för dramatik och SHF. Antal deltagare: 40

12	Invigning Lengertzutställ- ning, Lisa D Manner och Per Gustavsson Regionmuseet Skåne Antal deltagare: 20
13	Ängsseminarium, Ängaliv Svedala Antal deltagare: 25
22	Textil nätverksträff Hässleholms hembygds- och Västra Göinge hembygds- förening Antal deltagare: 15
25	Kretsmöte Digitalt Antal deltagare: 19
27	Kulturarvslunch tema torp Digitalt Antal deltagare: 23
November	
2	Onsdagscafé med Barbro Franckie Arkivcentrum Syd Antal deltagare: 53
3	Wittsjö hembygdsförening. Produktion adventskalender.
15	Ordförandeträff Digitalt Antal deltagare: 11
17	Örkeneds hembygdsförening Produktion adventskalender
18	Föreningen Jöns Henrikssons minne. Produktion adventskalender.

19	Ordförandeträff Kjugekull Villands härads hembygdsförening Antal deltagare: 30
22	Ordförandeträff Digitalt Antal deltagare: 18
22	Kulturgruppen Anderslöv och Bygden. Invigning
24	Kulturarvslunch tema hem- sömmerskor Digitalt Antal deltagare: 15
28	Föreningen för fornminnes- och hembygdsvård i sydöstra Skåne. Produktion adventskalender.
30	Hittaut uppstartsmöte. Klippans hembygdsförening.
<i>I samtliga Ängalivsarrangemang medverkade Göinge slättersällskap.</i>	

Illustration: Nils Forshed.

Styrelsen har även besökt följande föreningar under 2022:

Föreningen Bengtemölla Gårds Vänner
 Albo Härads hembygdsförening
 Blåherremöllas Vänner
 Skånska Möllor
 Rönnebergs Härads Hembygdsförening
 Skromberga akademi
 Södra Luggude Härads Hembygdsförening
 Bjäre Härads Hembygdsförening
 Värsjö byalag
 Visseltöfta hembygdsförening
 OK Origo i Össjö
 Ängelholms Hembygdsförening
 Ängelholmsbygdens lokalhistoriska förening
 Gärdslövs Byalag
 Röke sockengille
 Föreningen Hyllstofta ryggåsstuga
 Hvens hembygdsförening
 Klippans hembygdsförening
 Kvidinge sockens hembygdsförening
 Perstorps hembygdsförening
 Riseberga-Färingtofta hembygdsförening
 Stenestadsortens hembygdsförening
 Åstorps hembygdsförening
 Othinslunda hembygdsförening
 Föreningen för fornminnes- och hembygdsvård i sydöstra Skåne
 Färs Härads Hembygdsförening

Kommunikation

Förfrågningar

Kansliet svarar på frågor från medlemsföreningar, allmänhet, forskare, organisationer, kommuner, Region Skåne, Länsstyrelsen, Riksantikvarieämbetet, kulturarvsinstitutioner, Sveriges hembygdsförbund, andra hembygdsförbund, företag etc. Exempel på förfrågningar under 2022 är torpinventeringar, testamentera gåvor till hembygdsföreningar, arkivering av material, filminspelningar, gravstensinventeringar samt flera förfrågningar om samarbete i olika projekt.

Opinionsbildning och påverkan

Förbundet deltar i samhällsdebatten genom att verka pådrivande i frågor som startas i och engagerar föreningar, men driver också på eget initiativ frågor som är relevanta för förbundet, exempelvis påverkan på våra kulturmiljöer. Vi försöker också att påverka naturvårdsplaner och hantering av naturreservat.

Yttranden och remissvar

Skånes hembygdsförbund yttrar sig även om remisser från olika instanser. Beroende på sakfrågan involveras vanligen medlemsföreningar, som bjuds in till samrådsmöten där den aktuella remissen går igenom och synpunkter framförs. Utifrån remissens innehåll tillfrågas antingen samtliga föreningar eller ett mindre urval. Skånes hembygdsförbunds ordförande formulerar därefter ett remissvar som går ut på remissrunda till de berörda föreningarna och kanslichef för synpunkter, innan det publiceras. Förbundet har avgivit yttrande över följande remisser 2022:

- *Yttrande över förslag till friluftsliv för Skåne*, dnr 507-34103-2022, Länsstyrelsen Skåne. (2022-12-19)

Upptäck skånsk hembygdsrörelse – broschyr

Upptäck skånsk hembygdsrörelse är en broschyr där alla medlemsföreningar inbjuds att vara med och bidra med ett eller flera besöksmål. 24 föreningar deltog 2022. Foldern är tänkt att inspirera till utflykter till lokala besöksmål runt om i landskapet. Planering för 2023 års upplaga påbörjades hösten 2022.

Hemsida

Skånes hembygdsförbund hemsida, www.hembygd.se/skane, är del av Hembygdsportalen som tillhandahålls genom riksförbundet.

Medlemsutskick

Från och med årsskiftet 2021/2022 slogs nyhetsbrevet och medlemsutskicket ihop till ett gemensamt utskick öppet för alla att prenumerera på. Det har behållit namnet *Medlemsutskick* och skickas ut den 15:e varje månad. Redaktörer för medlemsutskicket under 2022 har varit Maria Casagrande, Frej Haar och Ida Kroon. Under 2022 gjordes utskick varje månad, med undantag av januari och juli, till 938 prenumeranter.

Ballingstorp nyhetsbrev

Under 2022 skickades två nyhetsbrev till 64 prenumeranter. Ida Kroon är redaktör.

Facebook

Via Facebook framhålls verksamhetens bredd, visas goda exempel på föreningsverksamhet, framhålls viktig information från andra kulturarvsaktörer samt marknadsförs egna och föreningars arrangemang. Under 2022 publicerades 137 inlägg. Sidan hade 1049 följare 31 december 2022,

Instagram

Förbundet använder Instagram för att lyfta fram den skånska hembygdsrörelsen samt för att sprida information om både sin egen och medlemsföreningars verksamhet. Under 2022 publicerades 59 inlägg och ett flertal händelser. 914 personer följde kontot den 31 december 2022.

YouTube

På Skånes hembygdsförbunds Youtube-kanal publiceras filmer om skånsk hembygdsrörelse, föredrag på olika teman, filmer från de byggnader och kulturmiljöer vi förvaltar och inte minst filmer som producerats av våra medlemsföreningar.

YouTube-kanalen hade 260 prenumeranter den 31 december 2022. Under året genererade filmerna 13 292 visningar.

Film 2022

Skånes hembygdsförbund producerade tillsammans med fyra medlemsföreningar en adventskalender i fyra avsnitt.

Örkeneds hembygdsförening

Wittsjö hembygdsförening

Föreningen Jöns Henrikssons minne

Föreningen för fornminnes- och hembygdsvård

i sydöstra Skåne

*Inspelning av adventskalender i Gundrastorps kvarn med Wittsjö hembygdsförening.
Foto: Karin Persson.*

Arkeolog Joen Leffler tittar på
Vallkärra-Torns arkologiska
samlingar tillsammans med
Holger Andersson
Foto: Ida Kroon.

Press – Skånes hembygdsförbund i media

Skånska Dagbladet 25 april 2022: *Skånes bästa hembygdsförening finns i söderbygd*

Om SH:s nominering av Södra Ringsjöortens bygdeförening till Årets hembygdsförening.

Norra Skåne, 25 april 2022: *Nominerad till Årets Hembygdsbok.*

Om SH:s nominering av *Sliperiet Gylsboda, Konst- och Kulturcentrum* till Årets hembygdsbok.

Kristianstadsbladet, 25 april 2022: *Nominerad till Årets Hembygdsbok.*

Om SH:s nominering av *Sliperiet Gylsboda, Konst- och Kulturcentrum* till Årets hembygdsbok.

Skånska Dagbladet, 8 juni 2022: *Hembygdsföreningen från Höör blev bäst i hela landet.*

Om Södra Ringsjöortens bygdeförenings pris för Årets hembygdsförening.

Sydsvenskan, 4 augusti 2022: *Björkhagen rustas upp –dröm om kulturcenter.*

Om SH:s donationsgård Björkhagen i Gessie.

Sparbanken Skåne, 5 oktober 2022: *Orienteringsförbund prisas för bred motionssatsning i Skåne.*

Om *Hittaut.*

Norra Skåne, 13 oktober 2022: *Två skånska kulturpersoner prisas för sina upptäcktsresor.*

Om Lengertz-kulturprismottagarna Lisa Manner och Per Gustavsson.

Kristianstadsbladet, 13 oktober 2022: *Två skånska kulturpersoner prisas för sina upptäcktsresor.*

Om Lengertz-kulturprismottagarna Lisa Manner och Per Gustavsson.

Pressvisning

12 oktober Lengertz-pristagare 2022.
Regionmuseet Skåne

Fortbildning och deltagande i konferenser

Skånes hembygdsförbunds styrelse och personal deltar regelbundet i fortbildningar och konferenser i syfte att höja kompetens och kunskap för vidare förmedling till medlemsföreningarna. Utöver nedanstående seminarier och konferenser, deltar styrelse och personal i stor utsträckning även i Skånes hembygdsförbunds egna kurser, seminarier och konferenser.

Januari

- 17

Kulturarv som besöksmål, handledarutbildning Sveriges hembygdsförbund. Pia Sander.
- 24

Så blir vi yngre: En hembygdsgård för hela familjen. Webinarium, Sveriges hembygdsförbund. Frej Haar Bidstrup.

Februari

- 1

Idéburen chef. Webinarium, Ledarna. Pia Sander.
- 7

Så blir vi yngre: Kulturarvstrappan i Tierp. Webinarium, Sveriges hembygdsförbund. Frej Haar Bidstrup.
- 8

Hus med historia. Webinarium, Sveriges hembygdsförbund. Pia Sander.
- 9

Begravningsplatser. Webinarium, Kulturmiljö Skåne. Pia Sander.
- 10

Museiskola: Värdskap och pedagogik. Digital kurs, Arbetets museum/Arbetsam. Frej Haar Bidstrup.

- 26

Så blir vi yngre. Webinarium, Sveriges hembygdsförbund. Pia Sander.
- 28

Betydelsekompassen del 1. Utbildning, Seismonaut tillsammans med Kulturförvaltningen Region Skåne. Frej Haar Bidstrup och Ida Kroon.

Mars

- 9

Fårad mark. Webinarium, Sveriges hembygdsförbund. Pia Sander.
- 21

Hus med historia. Webinarium, Sveriges hembygdsförbund. Pia Sander.
- 28

Betydelsekompassen del 2. Utbildning, Seismonaut tillsammans med Kulturförvaltningen Region Skåne. Frej Haar Bidstrup och Ida Kroon.

April

- 25

Betydelsekompassen del 3. Utbildning, Seismonaut tillsammans med Kulturförvaltningen Region Skåne. Frej Haar Bidstrup och Ida Kroon.

Maj

- 6

Råghalmsodling. Seminarium, Blåherremölla. Pia Sander.
- 10

Så blir vi yngre. Webinarium, Sveriges hembygdsförbund. Pia Sander.
- 11

Bevarande av kulturmiljöer. Fältseminarium i Stockamöllan, Kulturmiljö Skåne. Pia Sander.

- 19

Skånsk landskapsdag. Sven Jensén.
- 31

Idéburen chef. Webinarium, Ledarna. Pia Sander.

Juni

- 3-5

Riksstämman i Nynäshamn. Johan Brinck, Thord Kristiansson, Sven Jensén.

Augusti

- 30

Skriv bättre! 3 stora missar som du gör som kommunikatör. Webinarium, Sveriges kommunikatörer och Mattias Åkerberg. Frej Haar Bidstrup.

September

- 16

Arbetsrättskurs. Digital kurs, Fremia. Johan Brinck.
- 19

På varje plats, presentation. Riksantikvarieämbetets Kulturarv i skolan 2021. Frej Haar Bidstrup.
- 20

Odlingslandskapets berättelser. Webinarium, Sveriges hembygdsförbund. Ida Kroon.
- 22

Arbetsmiljökurs. Digital kurs, Fremia. Johan Brinck.
- 29–30

Så blir vi yngre-handledarutbildning. Sveriges hembygdsförbund. Frej Haar Bidstrup och Ida Kroon.

Oktober

- 10

Hur kan vi begripliggöra historien? Riksantikvarieämbetets Kulturarv i skolan 2021. Frej Haar Bidstrup.
- 12

Kulturinstitutioner som arenor för kunskapsutveckling och bildning – Utveckling Skåne.

- Chefsmöte Region Skånes kulturförvaltning. Ystad. Frej Haar Bidstrup.
- 13

Historien om Sverige. Sveriges hembygdsförbund. Webinarium. Kansliet och Johan Brinck.
- 18

Digitalisering av kulturarvet. Kulturpedagogiskt nätverk (KPN). Ida Kroon.
- 24

Så blir vi yngre: EPA-träffar. Webinarium, Sveriges hembygdsförbund. Ida Kroon.
- 25

Att inspirera till upplevelser i landskapet. Webinarium, Sveriges hembygdsförbund. Ida Kroon och Johan Brinck.

November

- 10

Nätverks- och dialogmöte kring aktuella musei- och kulturpolitiska frågor. Region Skåne och regeringskansliet gällande kultursamverkansmodellen. Frej Haar Bidstrup.
- 22

Vem försvarar odlingslandskapet? Webinarium, Sveriges hembygdsförbund. Ida Kroon.
- 22–24

Bättre arbetsmiljö BAM. Utbildning, Prevent. Malmö. Frej Haar Bidstrup.
- 25-26

Höstmöte SHF, Nynäshamn. Margareta Fries och Sven Jensén.

- 28/11–2/12

Bättre arbetsmiljö BAM. Digital utbildning, Prevent. Sven Jensén.

December

- 1

Så blir vi yngre: Presentation Heimbygdame-toden. Sveriges hembygdsförbund. Ida Kroon, Frej Haar Bidstrup.

Förtjänsttecken 2022

Bruno Lindquist

Wemmenhögs härads fornminnes-
och hembygdsförening

Ingrid Nihlgård

Södra Ringsjöortens bygdeförening

Seminarium om
råghalmsodling i
Blåherremölla, maj 2022.
Foto: Pia Sander.

Medlemsföreningar 2022 – kommunvis

Bjuv Billesholmstraktens hembygdsförening Skromberga Akademi Södra Luggude härads hembygdsförening	Hässleholm Hästveda hembygdsförening Matteröds hembygdsförening Röke sockengille Sösdala hembygds- och fornminnes-förening Vinslövs hembygdsförening Wittsjö hembygdsförening Västra Göinge hembygdsförening Västra Torups hembygdsförening	Oppmanna-Vånga hembygdsförening S:ta Annas gille i Åhus Villands härads hembygdsförening Önnestadsortens hembygdsförening	Simrishamn Albo härads hembygdsförening Baskemölla hembygdsförening Föreningen för fornminnes- och hem-bygdsvård i sydöstra Skåne Södra Ingelstads härads hembygdsförening	Vemmenhög Vemmenhög härads fornminnes- och hembygdsförening
Bromölla Byträffen Edenryd-Krogstorp-Åby Ivetofta hembygdsförening Näsums hembygds- och fornminnes-förening Villands härads hembygdsförening	Höganäs Fjälastorp-Stubbarps byaförening Kullens hembygdsförening	Kävlinge Föreningen Viking Foundation Harjagers härads fornminnes- och hembygdsförening Torna härads hembygdsförening	Sjöbo Färs härads hembygdsförening Torna härads hembygdsförening	Vellinge Falsterbonäsets museiförening Oxie härads hembygdsförening Stora Hammars mölleförening
Burlöv Bara härads hembygdsförening	Hörby Frosta härads hembygdsförening Färs härads hembygdsförening Föreningen Jöns Henrikssons minne Kulturhuset i Östra Sallerup Osbyholms byförening	Landskrona Borstahusens museiförening Hvens hembygdsförening Rönnebergs härads hembygdsförening	Skurup Vemmenhög härads fornminnes- och hembygdsförening	Ystad Ljunits och Herrestads hembygds-förening Södra Ingelstads härads hembygdsförening
Båstad Bjäre härads hembygdsförening Hovs hembygdsförening	Höör Frosta härads hembygdsförening Föreningen Höörs mölla Södra Ringsjöortens bygdeförening	Lomma Hembygdsföreningen i Lomma kom-mun Lomma museiförening Skånska lantbruksmuseet i Alnarp, ideell förening Torna härads hembygdsförening	Staffanstorp Bara härads hembygdsförening Staffanstorps hembygdsförening	Åstorp Kvidinge sockens hembygdsförening Åstorps hembygdsförening
Eslöv Eslöfs museiförening Frosta härads hembygdsförening Hammarlunda Mölleförening Harjagers härads fornminnes- och hembygdsförening Möllerikeföreningen Onsjö härads hembygdsförening Stiftelsen Gamlegård i Billinge Stiftelsen Harlösa byahus Stiftelsen Harlösa donationshus Södra Ringsjöortens bygdeförening	Klippan Föreningen Hyllstofta ryggåsstuga Klippans hembygdsförening Riseberga-Färingtofta hembygds-förening Östra Ljungby och Källna socknars hembygdsförening	Lund Kulturkvadranten i Dalby Sandbybygdens hembygdsförening Torna härads hembygdsförening Vallkärra - Torns hembygdsförening	Svalöv Onsjö härads hembygdsförening Rönnebergs härads hembygdsförening Röstångaturist- och hembygdsförening Stenestadsortens hembygdsförening	Ängelholm Munka Ljungby - Tåssjö hembygds-förening OK Origo i Össjö Spannarpsortens hembygdsförening Ängelholms hembygdsförening Ängelholmsbygdens lokalhistoriska förening
Helsingborg Fleninge hembygdsförening Kullens hembygdsförening Rydebäcks museiförening Stiftelsen Jöns-Jonsgården i Kattarp Södra Luggude härads hembygds-förening Wällufsbygdens hembygdsförening	Kristianstad Everöds sockenförening Blåherremöllas Vänner Föreningen Örsnäs hembygds gård Gärds härads hembygdsförening Museiföreningen Krutbrukets Vänner Norra Strö hembygdsförening	Malmö Limhamnns museiförening Oxie härads hembygdsförening	Svedala Föreningen Svedala-Barabygden Oxie härads hembygdsförening	Örkelljunga Värsjö byalag Örkelljunga hembygdsförening
		Malmö Limhamnns museiförening Oxie härads hembygdsförening	Tomelilla Albo härads hembygdsförening Föreningen Bengtemölla gårds vänner Föreningen Tomelilla byagård Föreningen Övraby mölla Othinslunda hembygdsförening	Östra Göinge Glimåkra hembygdsförening Göinge hembygdsförening Göinge slättersällskap Hjärsås hembygdsförening Knislinge hembygdsförening Sibbhults hembygdsförening
		Osby Loshults hembygdsförening Osby hembygdsförening Sliperiet Gylsboda Visseltofta hembygdsförening Västra Göinge hembygdsförening Örkeneds hembygdsförening	Trelleborg Gårdslövs byalag Kulturgruppen Anderslöv och bygden Norra Grönby mölleförening Sirmiones Skeppslag Skytts härads hembygdsförening	Övriga i Skånes kommuner (ej geo-grafiskt bundna) Föreningen Skånska möllor

Hembygdsrörelsen organiserar drygt 2 000 föreningar i landet. Skånes hembygds-förbund är ett av 26 regionala förbund som är medlemmar i Sveriges hembygdsförbund (SHF).

Riksförbundets roll är att samla, stödja och företräda hela hembygdsrörelsen, inte minst genom kontakter med myndigheter och beslutsfattare. De uppvaktar politi-ker, besvarar remisser och gör hembygds-rörelsen mer synlig i samhället.

Skånes hembygdsförbund är tillsammans med 25 andra hembygdsförbund medlem-mar i Sveriges hembygdsförbund.

Hembygdsrörelsens vision:
En levande hembygd för alla

- vi ska värna om kulturarvet över tid
- vi ska vara en välkomnande rörelse som möter människors kulturarvsintresse
- vi ska verka i lands- och stadsbygd
- vi ska spela en aktiv roll för en hållbar samhällsutveckling

Antagen av Sveriges hembygdsförbunds stäm-ma i Uddevalla 2017.

Hembygdsrörelsens grundsyn:
"Hembygdsrörelsen är en del av det levande samhället. Den skapar broar mellan det för-gångna, nutiden och framtiden.
Hembygdsrörelsen har ett humanistiskt och demokratiskt synsätt. Den är öppen för alla, oavsett bakgrund. Den respekterar kultur-arvets skiftande former i tid och rum.
Hembygdsarbetet skapar gemenskap, trygg-het och identitet. Intresset för kulturarvet är drivkraften i engagemanget för hembygden. Här möts alla generationer.

Antagen av Sveriges hembygdsförbunds stämma i Kiruna 2008.

SKÅNES HEMBYGDS- FÖRBUND

*Regional organisation för föreningar vars medlemmar med kunskap och
idéella insatser sätter bygdens historia, miljö och sociala liv i centrum.*